

Fonden for **økologisk landbrug**

Landbrugsproduktion Strategi 2022-2025

Om Strategien

Fonden for økologisk landbrug har i foråret 2021 udarbejdet en ny fireårig strategi for 2022-2025 for puljen for Landbrugsproduktion - den ordinære pulje.

Strategien beskriver fondens strategiske målsætninger, støtteformer, indsatsområder samt tildelingskriterier og opfølgingsprocedurer. Strategien udmøntes derudover i en vejledning om ansøgning om tilskud mv.

På baggrund strategien gennemføres der minimum en årlig ansøgningsrunde.

Bestyrelsen vil hvert år gennemføre et servicetjek af strategien. Strategien er senest blevet opdateret i marts 2024, dog alene i form af en ajourføring af henvisningen til lovgrundlaget.

Fonden for økologisk landbrug vil indenfor de givne lovgivningsmæssige rammer forfølge økologiens væsen udtrykt i form af EU's økologiforordning samt de fire etiske principper formuleret af IFOAM, verdensorganisationen for økologisk jordbrug. Principperne udtrykker hvad økologisk jordbrug kan bidrage med til verden og giver en vision for at forbedre alt jordbrug i en global sammenhæng:

- Sundhedsprincippet: Økologisk jordbrug bør opretholde og forbedre jordens, planternes, dyrenes, menneskenes og planetens sundhed som en udelelig enhed.
- Retfærdighedsprincippet: Økologisk jordbrug bør bygge på forhold der sikrer retfærdighed med hensyn til det fælles miljø og livsmuligheder.
- Økologiprincippet: Økologisk jordbrug bør bygge på levende økologiske systemer og kredsløb, samarbejde med dem, efterligne dem og hjælpe med at bevare dem.
- Forsigtighedsprincippet: Økologisk jordbrug bør drives på en forsigtig og ansvarlig måde for at beskytte nuværende og fremtidige generationers sundhed og trivsel og tage vare på miljøet.

Fonden

Formål
Ståsted
Målsætninger

Formål

Fonden for økologisk landbrugs overordnede formål er at fremme udviklingsmuligheder og konkurrenceevne for økologisk landbrug.

Ståsted

Fonden for økologisk landbrug er en af flere offentlige tilskudsordninger, som har til formål at udvikle det økologiske erhverv i Danmark.

Fonden indtager særligt på to områder en rolle for udviklingen:

- Fondens særkende er udvikling af den økologiske primærsektor
- Fondens investerer i projekter, hvor løsninger udvikles og opgaver udføres til fælles gavn både direkte og indirekte for de økologiske primærproducenter

Strategiske målsætninger

Fondens strategiske målsætning er at fremme den samfundsmæssige værdiskabelse gennem udvikling af økologien. Fonden har tre strategiske målsætninger:

- At øge konkurrenceevnen i den økologiske jordbrugssektor
- At forbedre dyresundheden og -velfærden, klimaet, miljøet og naturen i den økologiske landbrugsproduktion
- At fremme attraktive arbejdspladser i den økologiske jordbrugssektor

Fondens puljer 2022-2025

Landbrugsproduktion-ordinær pulje

Eksportfremme

National Afsætning

Viden & Kompetence

Køkkenomstilling

Plantebaserede fødevarer

Kort om fondens puljer

Udover fondens ordinære pulje er der under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri afsat yderligere midler til at understøtte og videreudvikle en fortsat markedsbaseret udvikling af økologien i Danmark. Midlerne er udmøntet i en række puljer med særligt fokus.

For strategiperioden 2022-2025 er der mulighed for at søge om tilskud i følgende puljer:

1. Landbrugsproduktion - den ordinære pulje
2. Eksportfremme
3. National Afsætning
4. Viden & Kompetence
5. Køkkenomstilling
6. Plantebaserede fødevarer

Nærværende strategi vedrører puljen for **Landbrugsproduktion - den ordinære pulje**

Der er i lighed hermed fastlagt strategier for de øvrige puljer med egne indsatser og tildelingskriterier.

Regelgrundlaget

Fondens midler skal anvendes i overensstemmelse med landbrugsstøtteleven og bekendtgørelserne udstedt i medfør heraf samt EU's statsstøtteregler.

Overholdelse af EU's statsstøtteregler vil primært blive vurderet med udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 172 af 26. februar 2024 om støtte til fordel for primær jordbrugsproduktion og forarbejdning af landbrugsprodukter omfattet af EU's statsstøtteregler og finansieret af landbrugets promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. (aktivitetsbekendtgørelsen), som er en udmøntning af EU-Kommissionens statsstøttegodkendelse.

De aktivitetsområder, som er omfattet af godkendelsen, er sammenfattet under en række kapitler i aktivitetsbekendtgørelsen.

Derudover er der mulighed for at give tilskud til projekter, som ikke medfører risiko for konkurrenceforvriddning mellem medlemslande samt til konkurrenceforvridende projekter under de minimis-reglerne.

Relevante kapitler i aktivitetsbekendtgørelsen for den ordinære pulje er navnlig:

- Kapitel 2: Støtte til videnudveksling og informationsaktioner samt rådgivning
- Kapitel 3: Støtte til forskning og udvikling
- Kapitel 4: Støtte til fremstødsforanstaltninger for landbrugsprodukter

Indsats områder

Jordbrugs- produktion

1. Anvendelige og praktiske løsninger i den primære, økologiske landbrugsproduktion
2. Udvikling af den økologiske planteproduktion
3. Udvikling af den økologiske husdyrproduktion
4. Tiltrækning og fastholdelse til erhvervet
5. Det økologiske marked - salgsfremme og markedsudvikling

Indsatsområder med afsæt i udfordringer og udviklingsmuligheder

Fonden for økologisk landbrug har besluttet at fokusere på fem indsatsområder inden for rammerne af det samlede regelgrundlag for fonden.

Fondens indsatsområder tager afsæt i udviklingsmuligheder og udfordringer for den økologiske landbrugssektor.

Indsatsområderne understøtter fondens formål om at skabe vækst og udvikling inden for økologisk landbrug, og at der samtidig adresseres udfordringer, som også samfundsmæssigt er vigtige.

Fonden understøtter en helhedsorienteret systemisk tilgang, hvor der via økologien opnås positive synergieffekter mellem natur, klima, dyrevelfærd, sundhed og sociale aspekter.

Fondens tilgang består dels af et "Push" i form af støtte til forskning og udvikling samt støtte til videnoverførsel til fordel for den primære, økologiske landbrugsproduktion og dels af et "Pull" i form af støtte til udvikling af det økologiske marked i Danmark.

Fonden har med sine indsatsområder peget på, hvilke effekter fonden ønsker at bidrage til at fremme. Det er herefter op til ansøgerne at pege på løsningsmulighederne.

Ansøgere skal som udgangspunkt søge inden for et eller flere af disse områder. Fonden tildeler i helt særlige tilfælde støtte uden for de nævnte områder.

De enkelte indsatsområder er beskrevet på de efterfølgende sider.

1. Anvendelige og praktiske løsninger i den primære, økologiske landbrugsproduktion

Der er behov for at udvikle og eksperimentere for at finde nye løsninger indenfor økologien, som ikke er udbredte i dag, men som har potentiale til at bidrage til den grønne omstilling og levere gevinster i forhold til blandt andet klima og biodiversitet.

Fonden prioriterer at fremme udviklingen af den økologiske produktion navnlig ved fokus på følgende emner:

- Samtænkning af produktionsformer fx skovlandbrug, sribedyrkning, mv.
- Udvikling af nye forretningsmuligheder fx naturpleje som produktionsgren
- Øget selvforsyning med økologisk protein, bioenergi mv.
- Recirkulering af næringsstoffer, herunder samarbejde mellem by og land

Det skal nytte

Det skal flytte

Det skal bygge

Det skal holde

2. Udvikling af den økologiske planteproduktion

Økologisk planteproduktion tager udgangspunkt i et samspil med levende biologiske systemer og på at bevare jorden som en frugtbar ressource. Der er behov for at understøtte et robust økologisk dyrkningssystem, der kan udvikle sig i forhold til bæredygtighed, nye metoder og nye forbrugerforventninger.

Fonden prioriterer at fremme udviklingen af den økologiske planteproduktion navnlig ved fokus på følgende emner:

- Forbedring af ressourceudnyttelsen, herunder forsyning og udnyttelse af næringsstoffer
- Øget produktivitet - højere udbytter
- Teknologi i markdriften
- Økologisk planteproduktion uden konventionel husdyrgødning
- Mangfoldighed i afgrøder og kvalitet til foder og konsum
- Råvarer til plantebaserede fødevarer og øvrige fødevarer samt højværdi- og specialafgrøder
- Integration af klimahensyn, natur og biodiversitet i planteproduktionen

Det skal nytte

Det skal flytte

Det skal bygge

Det skal holde

3. Udvikling af den økologiske husdyrproduktion

I den økologiske husdyrproduktion skal dyrene tilbydes forhold og livsmuligheder, der er i overensstemmelse med deres fysiologi, naturlige adfærd og trivsel. Fokus på dyrevelfærd og robusthed i samspil med øget hensyn til klima og ressourceudnyttelse er centralt for en helhedsorienteret økologisk produktion.

Fonden prioriterer at fremme udviklingen af den økologiske husdyrproduktion navnlig ved fokus på følgende emner:

- Produktionssystemer med mindre klimabelastning
- Produktionssystemer med fokus på dyresundhed og dyrevelfærd
- Forbedring af ressourceudnyttelsen
- Nye former for fodring, økologiske proteinkilder mv.

Det skal nytte

Det skal flytte

Det skal bygge

Det skal holde

4. Tiltrækning til og fastholdelse af unge i erhvervet

Gennemsnitsalderen for økologiske landmænd er høj. Inden for de kommende 10 år skal der således ske et generationsskifte på en stor andel af økologiske bedrifter.

Der er brug for at tiltrække nye kræfter med motivation og kompetence til at videreføre et økologisk erhverv i rivende udvikling.

Fonden prioriterer at understøtte generationsskifte blandt andet ved fokus på:

- Tiltrækning og fastholdelse af unge
- Etablerings- og ejerformer samt arbejdsformer
- Unge under uddannelse

Det skal nytte

Det skal flytte

Det skal bygge

Det skal holde

5. Det økologiske marked - Salgsfremme og markedsudvikling

Danmarks økologiske styrkeposition er baseret på høj forbrugertillid og et velfungerende marked i vækst. Det kræver en vedholdende informations- og formidlingsindsats, hvor der kommunikeres om økologiens værdier og principper samt de konkrete regler og krav, som kendetegner den økologiske produktion.

Fonden prioriterer at udvikle det økologiske marked navnlig ved fokus på følgende emner:

- Øge forbrugerne og andre aftageres kendskab til den økologiske produktionsform og vilkår til at kunne træffe valg
- Understøttende aktiviteter for virksomheders afsætning, herunder fx generiske kampagner for økologiske landbrugsprodukter

Det skal nytte

Det skal flytte

Det skal bygge

Det skal holde

TILDELINGS KRITERIER

Generelle tildelingskriterier
Projektspecifikke tildelingskriterier

Tildelingskriterier

GENERELLE KRITERIER

Gælder alle ansøgninger på tværs af indsatserne

Omhandler de elementer, som fonden bruger til at vurdere projektets grundlæggende egnethed.

- I hvor høj grad matcher projektet et eller flere af fondens indsatsområder, herunder det økologiske fokus?
- Kan projektets resultater komme brede eller væsentlige dele af erhvervet til gavn?
- Er der tydelig sammenhæng mellem projektets formål, mål, aktiviteter, leverancer og effekter?
- Er der taget skyldige økonomiske hensyn ved fastlæggelsen af projektets budget, herunder om der er udvist sparsommelighed?
- Har projektteamet tilstrækkelige kompetencer og erfaringer på området?
- Inkluderer projektet samarbejde med relevante partnere?

PROJEKTSPECIFIKKE TILDELINGSKRITERIER

I tillæg til de generelle kriterier, bruges projektspecifikke tildelingskriterier til at vurdere og kvalificere projekter indenfor forskning, rådgivning og afsætningsfremme og indeholder vurderingskriterier, som er specifikke for disse typer af projekter

Forskning og udvikling

- Fører projektet til relevant, anvendelsesorienteret viden?
- Bidrager projektet til nyskabelse på området?
- Bygger projektet på solide og anerkendte data og er der opstillet valide forsøg og test?
- Udnytter projektet allerede eksisterende viden på området?
- Er det sandsynligt, at projektets resultater kan implementeres hos målgruppen inden for en overskuelig tidshorisont?

Videnformidling

- Omhandler projektet relevant, anvendelsesorienteret viden?
- Bygger projektet på anerkendt viden, analyser og lignede?
- Er det sandsynligt, at formidlingen når ud til målgruppen ?

Afsætningsfremme

- Fremmer projektet forbrugernes interesse og præference for økologi?
- Hvor stor andel af den relevante målgruppe når aktiviteterne ud til?
- Er det sandsynligt, at formidlingen når ud til målgruppen?

KVANTITATIVE MÅL

Aktiviteter
Leverancer / resultater
Effekter

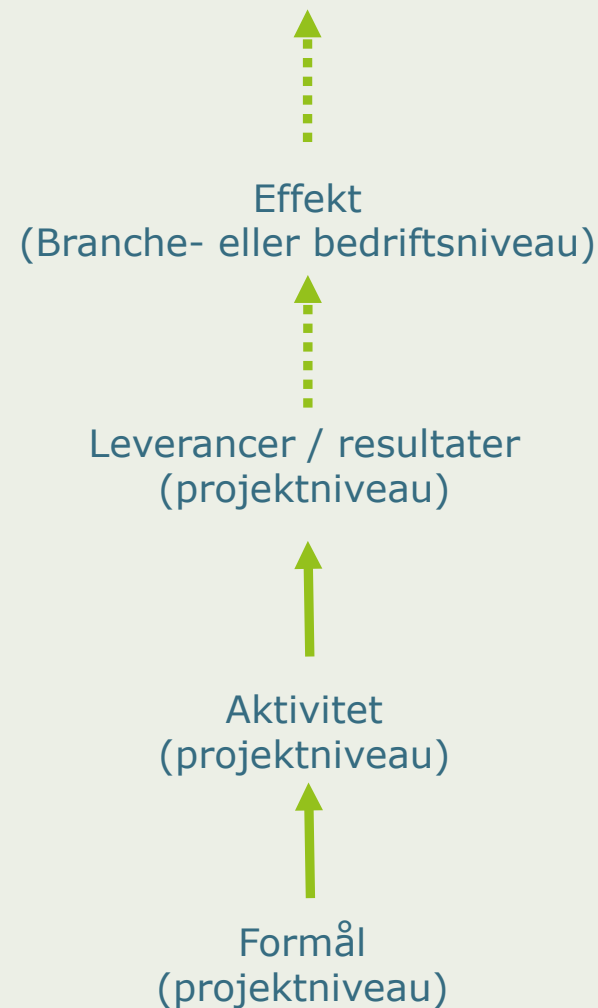
Målhierarki

Brug af kvantitative mål

Som led i vurderingen af den enkelte ansøgning i forhold til effektpotentiale skal ansøgere opstille tre kvantitative mål, der tilsammen udgør et målhierarki. De tre mål opstilles for projektets:

- **Aktiviteter**
- **Leverancer / resultater**
- **Effekter**

Sammenhæng til fondens strategiske mål

Målhierarki

Aktivitetsmål udgør et kvantitativt mål for de aktiviteter, der gennemføres i projektet. Det kan for eksempel være omfang af forskning, antal forsøg eller tests, antal kampagner, formidlingsaktiviteter m.v.

Leverance /resultatmål udgør et kvantitativt mål for de umiddelbare output af aktiviteterne. Det kan for eksempel være den forventede indsigt, som forskning giver anledning til, antal publikationer, antal formidlinger, antal respondenter der nås.

Effektmål kan være et kvantitativt mål for effekten af, at en given ny metode eller teknologi spredes og tages i anvendelse på bedrifter. Det kan opgøres på for eksempel parametre for ressourceforbrug, udbytte eller andet. Et effektmål er således typisk et kvalificeret bud på effekten af projektet på bedriftsniveau, når projektets resultater er spredt og implementeret.

Kvalificerede begrundelser for resultater og effekter

I ansøgningen redegøres der for, hvorfor det er sandsynligt, at de planlagte aktiviteter vil medføre de forventede umiddelbare resultater og kunne give anledning til de forventede effekter på for eksempel bedriftsniveau.

Opfølgning

Støttede projekter

Opfølgning

Fonden lægger vægt på, at de støttede projekter skaber resultater, og at de får den ventede effekt hos primærproducenterne. Derfor vil der ske en systematisk opfølgning efter projektets afslutning.

Når projektet er afsluttet, skal den projektansvarlige redegøre for aktiviteter, leverancer og forventede effekter i henhold til de opstillede mål for projektet.

Et antal projekter udtages til fondens evaluering af tilskudsmodtagers angivelse af leveranceopnåelse og forventede effekt.

Projektansvarlige opbevarer og stiller data til rådighed, der muliggør effektmåling af projekter.

Målbare effektmål

Fonden lægger vægt på, at de støttede projekter skaber resultater, og at de får den ventede effekt hos primærproducenterne.

Til brug for monitorering af fondens effekter er der udvalgt indikatorer for udviklingen af økologien.

1. Udviklingen i det økologiske landbrugsareal i Danmark, hektar / andel af landbrugsarealet
2. Udviklingen i produktionen af økologisk protein i Danmark, hektar / andel af proteinproduktionen
3. Udviklingen i den økologiske mælkeproduktion, kg. mælk / andel af mælkeproduktionen
4. Udviklingen i den økologiske kødproduktion, antal dyr / andel af dyr
5. Udviklingen af det økologiske marked i Danmark, i detailhandlen og i foodservice, omsætning målt i kr. / andel af markedet for fødevarer

Fakta om Fonden for økologisk landbrug

Fonden har lovgivningsmæssig baggrund i landbrugsstøtteleven og har til formål at styrke udviklingsmuligheder og konkurrenceevne for økologisk landbrug.

Fonden kan i henhold til landbrugsstøtteleven yde støtte til forskning og forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, kontrol, sygdomsforebyggelse- og bekæmpelse, afsætningsfremme samt særlige aktiviteter, som er godkendt af fødevareministeren.

Fonden ledes af en faglig bestyrelse, der er sammensat af repræsentanter for erhvervet og offentlige interessenter.

Det er bestyrelsen, der vurderer ansøgninger og beviliger tilskud til projekter.

Administrationen varetages af et sekretariat i Landbrug & Fødevarer.

Kontaktoplysninger

Fonden for økologisk landbrug
Axeltorv 3
1609 København V

Telefon: 3339 4000
oekologifonden.dk
oekologifonden@oekologifonden.dk

Fonden for **økologisk landbrug**